

Pensa-t'ho! (20)

Una de les paraules més lletges que s'apliquen a la gent que va a missa o que assisteix a alguna església és la paraula "hipòcrita". "Són tots uns hipòcrites!", es diu; y així, d'un cop de ploma, s'estableixen com sinònims "creient" i "hipòcrita", "persona religiosa" i "hipòcrita", etc. És just?

En què consisteix la hipocresia? Segons el Diccionari de la Llengua Espanyola: "*Fingimiento de cualidades o sentimientos contrarios a los que verdaderamente se tienen o experimentan.*" El Diccionari ens informa que és una paraula derivada del grec. I si ens remuntem a l'antiga Grècia, trobarem que la paraula "hipòcrita" estava relacionada amb les màscares que es posaven els actors a les, justament famoses, obres de teatre grec. És cert que la etimologia (l'estudi de l'origen i de l'evolució de les paraules) té els seus perills, i que el que determina el significat de qualsevol paraula no és la història del seu origen i evolució, per molt interessant que aquesta sigui, sinó com s'usa en un context determinat. Però en aquest cas resulta quant menys interessant que el vocabulari de la hipocresia, des d'aquelles màscares de l'antiga Grècia fins al concepte de la hipocresia avui dia, es troba el fil comú del fingiment –aquells actors de l'antiguitat portant les màscares dels personatges que pretenien ser i la escarida definició de la R.A.E de la hipocresia com, en essència, "fingiment..."

A cavall entre la Grècia dels grans dramaturgs i el mon d'avui es troba l'exemple, quasi es pot dir "per excel·lència" o per antonomàsia, dels fariseus del temps de Jesús de Natzaret. És l'evangelista Mateu el qui inclou al seu Evangeli el duríssim discurs de Jesús en el que aquest arremeté contra els líders religiosos del seu dia: "Ai de vosaltres, mestres de la Llei i fariseus hipòcrites", acusació que apareix vuit vegades al curt espai de disset versets (Mateu 23:13-29). Per què va qualificar Jesús als escribes i fariseus d' "hipòcrites"? Doncs, ell mateix ho diu: "perquè diuen i no fan" (Mateu 23:3). Fingien ser lo que no eren: gent pura i santa.

Tot això ens torna a l'ús, tal vegada massa fàcil i ignorant, de la paraula "hipòcrita" avui dia. Totes les persones especialment religioses o que practiquen la seva religió són hipòcrites, persones que fingeixen ser lo que no són? Ni totes ni, segurament, la majoria d'elles. És més, no seria més hipòcrita que un no practiqués la seva religió, que digués ser d'una religió o forma de pensar determinada i que no visqués d'acord amb aquesta religió o forma de pensar?

I a l'igual que existeix un esnobisme invertit: creure's millor que els (altres) esnobs per seguir altre moda no conformista (el qual, per cert, pareix una total contradicció), també existeix una hipocresia invertida: quan un es creu molt més sincer que "aquells hipòcrites"! Un dels exemples més clars d'aquesta hipocresia invertida és el d'alguns mitjans de comunicació, que gaudeixen desemmascarant la (suposada) hipocresia dels altres, sigui de l'Església, dels polítics de l'altre banda o de qui sigui, a la vegada que fingeixen que la seva principal i gairebé únic interès és informar al públic, quan la innegable realitat és que ells mateixos són empreses de les quals els seus propis interessos econòmics i polítics depenen del nombre de lectors, oients, espectadors, etc.

I tu? Ets, tal vegada, hipòcrita? Fingeixes ser quelcom que no ets? Et poses alguna mena de màscara davant els que et coneixen i observen la teva vida, per amagar-te part del teu veritable jo? Aquest "verdader tu" és molt diferent de la imatge pública que t'esforces en presentar? Si Déu existeix, i jo sóc dels que creuen que així és, t'asseguro que davant de la seva penetrant mirada no hi ha màscara que valgui! Els hipòcrites no sempre són els altres. Què veus al mirall?